

Sygn. akt II CZ 42/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi F. Ł.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 października 2011 r.,
wydanym w sprawie z wniosku F. Ł.
przy uczestnictwie Z. A.,

o stwierdzenie nabycia spadku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 września 2013 r.,
zażalenia wnioskodawcy (skarżącego)
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 9 listopada 2012 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w P. odrzucił na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skargę F. Ł. o wznowienie postępowania. Wskazał, że wobec

rozpoczęcia biegu terminu w dniu 25 października 2011 r. i złożenia skargi w dniu 25 lipca 2012 r., została ona wniesiona po upływie trzymiesięcznego terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c., liczonego od daty dowiedzenia się przez stronę o postanowieniu. Nie zachodzi także w rzeczywistości wskazana podstawa wznowienia – nieważność z powodu pozbawienia możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa (art. 401 pkt 2 k.p.c.). Skarżący był bowiem w toku całego postępowania przed Sądem drugiej instancji, w tym na rozprawie w dniu 25 października 2011 r. poprzedzającej wydanie postanowienia, reprezentowany przez pełnomocnika, który był prawidłowo powiadomiony o jej terminie i był na niej obecny, a zatem nie było konieczności odrębnego powiadamiania strony.

W zażaleniu skarżący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie, iż termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania rozpoczął bieg w dniu 25 października 2011 r., podczas gdy termin ten rozpoczął bieg dopiero w połowie maja 2012 r., a w konsekwencji uznanie, że skarga o wznowienie została złożona po terminie. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości przez wydanie postanowienia o wznowieniu postępowania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy odrzucił przedmiotową skargę z dwóch przyczyn – wniesienia jej po terminie oraz nie oparcia na ustawowej podstawie. W toku badania dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania sąd jest zobowiązany ocenić jako pierwszą przesłankę istnienie ustawowej podstawy wznowienia i dopiero pozytywne przesądzenie w tym zakresie pozwala na rozważenie, czy został zachowany termin określony w art. 407 k.p.c. Skarżący kwestionuje rozstrzygnięcie jedynie co do ustalenia, że skarga została wniesiona po ustawowym terminie, natomiast nie podważa stanowiska Sądu odnośnie do przyjęcia niedopuszczalności skargi z powodu nie oparcia jej na ustawowej podstawie. Już tylko z tej przyczyny zażalenie podlega oddaleniu.

Nie można także podzielić stanowiska skarżącego w zakresie wykładni art. 407 § 1 k.p.c. W postanowieniu z dnia 15 listopada 2001 r., III CZ 99/01 (niepubl.)

Sąd Najwyższy istotnie wyraził pogląd, że termin przewidziany w tym przepisie należy liczyć dopiero od dnia, w którym strona, a nie pełnomocnik, dowiedziała się o wyroku, lecz również zapadły orzeczenia, w których zajął stanowisko odmienne. Pogląd przeciwny - obecnie dominujący - podkreśla, że wprawdzie art. 407 § 1 k.p.c. nakazuje liczenie terminu od dnia, w którym o wyroku (postanowieniu) dowiedziała się strona, ale chodzi o stronę w znaczeniu procesowym, a nie osobę fizyczną będącą stroną. Czynności dokonane przez pełnomocnika, albo przez sąd wobec pełnomocnika, są czynnościami wykonanymi wobec strony (art. 86 i 91 k.p.c.). Oznacza to, że zawiadomienie pełnomocnika o terminie rozprawy, o terminie ogłoszenia orzeczenia albo doręczenie jego odpisu z uzasadnieniem wywiera skutek procesowy wobec strony (postanowienia z dnia 12 kwietnia 2000 r., IV CKN 2/000, OSNC 2000, nr 10, poz. 192 i z dnia 6 stycznia 2006 r., III PZ 12/05, OSNP 2006, nr 23 - 24, poz. 362). W konsekwencji, jeżeli podstawą skargi o wznowienie postępowania jest pozbawienie strony możliwości działania, termin określony w art. 407 § 1 k.p.c. rozpoczyna bieg od dnia, w którym o wyroku (postanowieniu) dowiedziała się strona osobiście lub jej pełnomocnik procesowy. Skoro zatem pełnomocnik skarżącego był obecny na terminie rozprawy poprzedzającej wydanie postanowienia oraz był powiadomiony o terminie jego ogłoszenia, a następnie złożył wniosek o doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem i odpis ten otrzymał, to brak podstaw do przyjęcia, iż skarżący nie wiedział o postanowieniu. Prawidłowe jest zatem stanowisko Sądu Okręgowego, że skarga podlega odrzuceniu również jako złożona z przekroczeniem terminu ustawowego określonego w art. 407 § 1 k.p.c.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

jw